Francesc Galí - Formosa

Autor:
Data de publicació: 06-06-2018

GALI, Francisco, navegant català, nascut a Catalunya el 1539 i vehí de Sevilla; va morir a la Ciutat de Mèxic el 1591. feia temps que se sentia la falta d'un port a la costa de Califòrnia, on els vaixells que arribaven des de les Filipines poguessin repostar quevieures i llenya, per continuar fins Acapulco

GALI, Francisco, navegant català, nascut a Catalunya el 1539 i vehí de Sevilla; va morir a la Ciutat de Mèxic el 1591. feia temps que se sentia la falta d'un port a la costa de Califòrnia, on els vaixells que arribaven des de les Filipines poguessin repostar quevieures i llenya, per continuar fins Acapulco

El 1585, Pedro Moya, arquebisbe de Mèxic i virrei provisional de la Nova Espanya, va equipar dues fragates a Acapulco i li va donar el comandament a Gali, demanant-li no tant sols que seleccionés un lloc per a un port de tornada, sinó que examinès tota la costa de Amèrica del Nord, que alguns creien estenia fins a la Xina, mentre que altres pensaven que estava separada per l'estret d'Anian.

Gali, de tornada de Filipines, va pujar navegant fins al Japó, passant entre la Xina i l'illa que va batejar com Formosa, dóna els següents motius per creure que hi havia un estret: "Quan erem 300 llegües al nord-est de Japó, vam trobar un mar molt profund amb un corrent procedent del nord" i el nord-oest; les ones eren llargues i altes; el vent bufava des de qualsevol costat , el corrent i les onades sempre seguien la mateixa direcció. D'aquesta manera vam navegar 700 llegües; era només quan estavem a unes 200 legues de la costa de Mèxic que varem deixar de sentir aquest aquest corrent, i això em fa pensar que hi ha un canal o estret entre el continent de Nova Espanya i els països d'Àsia i Tartària.

D'altra banda, vam trobar en aquest interval de 700 llegües un gran nombre de balenes, apart de tonyines i altres peixos que es troben sempre a l'estret de Gibraltar; ja que prefereixen obrir-se camí en llocs on hi ha corrents forts; això em confirma encara més en l'opinió que hi ha un estret ".

Gali, després de fer escala a l'illa els Lladres, Manila, Macau i les illes Liu-Kiu, va navegar cap a l'est, i el 14 d'octubre va aterrar a la costa d'Amèrica a 57° 30' de latitud nord. Va veure una terra alta ben arbolada i totalment lliure de neu, després, en el seu recorregut cap a Acapulco, va veure focs al llarg de la costa durant la nit i va fumar durant el dia, des del qual va concloure que tot aquest país estava habitat i,

A la seva tornada, va trobar que l'arquebisbe ja no estava en el càrrec, i es va abandonar el projecte de fundació d'un port a la costa de Califòrnia. La relació de Gali, escrita en castellà, va ser enviada al virrey de les Índies, va caure en mans de van Linschoten, qui la va traduir al neerlandès i la va inserir en el seu treball sobre "Track Charts of the Indies" (Amsterdam, 1596).

Hackluyt té una traducció a la seva col·lecció i també hi ha una traducció francesa de van Linschoten (Amsterdam, 1610). En totes aquestes obres a Gali se l'anomena Gualle També hi ha una traducció espanyola feta de la versió francesa (Madrid, 1802).

Gali pretenia donar un compte més complet del seu viatge, i alguns pensen que va escriure una obra més àmplia, que s'ha perdut; hi ha fragments a la biblioteca nacional de Mèxic, sota el títol: "Viatge, descobriments i observacions d'Acapulco a Filipines i des d'allà a Macau i per la costa del Japó fins Nova Espanya". La narrativa existent demostra que era un experimentat navegant i un observador amb talent. Tenia a bord del seu vaixell un hàbil astrònom, Jayme Joan, que usava un instrument de la seva pròpia invenció per trobar la variació de l'agulla.